

NUH TUFANINDAN KALMA

İnsan merhametini kaybedeli asırlar oluyor. Ona kaybettiği bu soylu duygunun nasıl bir eksiklik olduğunu birileri söylemesi gerekir. Şairin, romancının, hikâyecinin dışında kim söyleyebilir bunu? Ve asıl olan ne zaman söyleyecek? Yapay insanların gerçek bedenlerin içinde gezindiği ve sentetik bedenlerin, yapay aklın için de benzerleriyle ortalıkta dolaştığı bir çağda mı?

Müslümanlar ne kitaplarını, ne peygamberlerini doğru anlayabildiler. Ne de gelen çağın dayatmalarına karşı daha insani bir düşünceleri var. Batı bütün ulvi saydığı düşüncesini kendi inanç temellerinin yani yedi ölümcül günahı üzerine inşa ederken, Müslümanlar kendi inanç temellerinin derinliklerini bırakın kavramayı basit değer yargılarını bile hatırlamaktan ürperiyorlar. Herkesin kendini şeyh sandığı bir dünyanın içinde yaşıyoruz. Oysa tasavvuf en genel anlamıyla riyazet, maddi ilgilerin azaltılması ve tezekkür; Allah'ı anıp düşünmek suretiyle nefis tasfiyesini, iç arınmayı gerçekleştirip yüksek ahlak sahibi olmayı, keşif ve ilhâm yoluyla hakikatin bilgisine ermeyi amaçlayan bir hareketken bizde holdingi olmayan neredeyse tarikat şeyhi yok. Bütün bunların içimizden bir Tolstoy çıkmaması olarak yorumlanması gerekmez. Başka nelerin var olmadığına da kafa yormak içtenliği lazım değil mi? Her birey buna kendini hazır hissediyor mu? Ya da düşünce ve edebiyat dünyamız insanımızı buna hazırlayacak neler üretiyor? Aslında birkaç istisna dışında hepimiz kendi körlüğümüzün bizi götürdüğü yolda bulduğumuz çakıl taşlarını koca bir dünya sanma çığırkanlığından başka bir şey yapmıyoruz. Hangimiz daha çok ses çıkarıyoruz tarttığımız ağırlık bu? Oysa kelimelerimizin ürettiği merhametin ağırlığından kimsenin haberi bile yok. Halife Me'mûn Beytülhikme çalışmalarını boş bir çaba olduğunu mu haykırmalıyız dünyaya yoksa yeniçağın insan inşasına buradan mı başlamalıyız? Kütüphaneler yakılmış olabilir ama o günden bu zamana kadar insanlık yine de azımsayamayacağımız bilgiler üretti. Geldiği yer burası. Buradan çıkmak için en azından buraya nasıl geldiğimizi bilmek faydalı olmaz mı?

Bizi Beytülhikme'den kalmış bir risale olarak okumaya ne dersiniz? Veya Nuh tufanından kalmış kuşkanadında bir mektup... İyi okumalar.

akalemler

- Burhan KALE
"Henüz Yazılmamış Şiiri Aramak"
- Beste BEKİR
"Nüktedan Bir Şair: Zübeyde Fitnat Hanım"
"Uçurtmam Gökfeza"
- Rıdvan YILDIZ
"Geceye Dağılan Yüz"
- İbrahim SAVAR
"Ses Çekirdekleri"
- Hülya Senday ÖZDAMAR
"Serbest Düşüş"
- Kurtuluş ÇELEBİ
"Sözyaşları"
- Selim TUNÇBİLEK
"Doğuş Edebiyat"
- Selçuk ŞAMİL
"Tırtıl"
- Merve ÇIRPAN
"Son Mutsuz Kahraman"
- Funda KARAKEKLİK
"Uç Hisar Belediyesi"
- Hızır İrfan ÖNDER
"Üçlemeler"
- Ayşe ALGÜN
"Geldiğin Yeri Unutma Sakın"
- Neva SELÇUK
"Çarpışma"

HENÜZ YAZILMAYAN ŞİİRİ ARAMAK...

Burhan KALE

Şair ne "iş" yapar? Şairin cemiyete sunduğuna belki de yanlış olarak "iş" dedim çıktım. Ressamın resmi elle tutulur gözle görülür ya da heykeltıraşın eseri neredeyse canlı durur karşımızda. Roman olsun, hikâye olsun ayakları yere basan kurgulara sahiplerdir. Şiirince manevi yanı ağır basar. Herkesin farklı anlamlar yüklediği şiirden bahsetmek sanki şiirin anlamdan yoksun olduğu algısını oluştursa da bu gerçeği yansıtmaz.

Şiiri yarıştıranların ona toplumda yer açacağını düşünmek saflık değil de nedir? Geçtiğimiz yıllarda Kayseri'de düzenlenen kitap fuarında eline aldığı şiir kitabının sayfalarını karıştırıp gözüne takılan bir şiirden birkaç dize okuyan genç kızın, şairin gözlerine bakarak "Sizin ne sorununuz var ki şiir yazıyorsunuz?" demesi size ne anlatır bilemem fakat bana göre şiirinizin bu ve benzer tepkileri verdirmesi gerekir okuyucuya...

Şairin rahatsızlığının cemiyette bilinmesi gerekir. Çünkü şair hisli, duyarlı insandır. İmgelelerle kurduğu, kurguladığı herkes tarafından anlaşılması mümkün olmayan bir dünyası vardır. O adeta kıvrır, çünkü sancısız doğum olmaz. Şairin, sizin konuşma dilinizde yer alan aynı kelimelerle kurarak ördüğü şiiri, sizin konuşmanız gibi değildir. Onun dizelerindeki farklılığın tadıdır sizin şairde bir sorun olduğunu düşünmenize neden olan... Kendinize kapattığınız duygu dünyasının, mana âleminin kapıları şiirler açılır.

Şairin dili yürek sesidir. Milletın mazisi, hali ve geleceği dildedir. Dilini kaybeden milletlerin şereflerinden eser kalır mı? Dil hazinesi şairin korumasındadır. Şairin dili koruma araçları manevi ağırlıkta olduğuna göre, ona verilmesi gereken değer ne kadar fazla olsa yine azdır. Kalelerin içinde muhafaza edilerek düşman saldırısından korunan şehirler eski çağlarda kaldı. Fakat bu gün evlerde, sokaklarda, iş hayatında düşüncelerimize temel oluşturan dilimizin gittikçe elimizden kayıp yok olmasını izlemeye devam edecek miyiz? Cevap bekleyen soru bu değil midir?

Şiir sanatların anasıdır. İnsanın en güzel

buluşudur o... Birbirimize şiirlerle tutunuruz, cemiyetin harcı şiirdir... İnsanın anne babasına bakmayı bile yük gördüğü bir devirdeyiz... Şiirin geniş kitlelerce tabiri caizse yüzüne bakılmayışını onu değersiz kılmaz...

Cemiyet Necip Fazıl'ın deyişiyle "... Yok, edilen ruhiyle... Yok, eden güruhıyla" hızla "şiir kıranlık" vasatına yuvarlanıyor... Bunun farkında olan ne kadar az... Gençlere ne sorsanız "Aynen" cevabını alıyorsunuz... Dilin vasıtası kelimeler ancak kelimelerin mayası şiirdir... Şiir her dizedeki anlatım bir yerde...

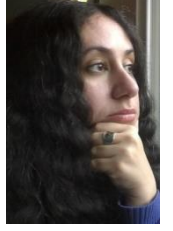
Ağırlıklarımızın bırakılması söylenince ilk önce şiiri bırakıyoruz... Meydanlarda milletçe birlik olma zamanında şiire sığınıyoruz...

İnsan yalnız ve kimsesiz bir varlık aslında... Şehirlerin izbe köşelerinde taptaze düşlerini gerçekleştirmeden yaşlanır, gözlerinin ışığını tüketir. Göğsünde çırpınan güvercinleri uçurur durur umudun bittiği anlarda... Dilinden anlayan birilerini bulma hevesiyle dolaşır durur. Yıldızlardan yoksun gecelerde kurak mevsimlerin yakıp kavurduğu uyku görmemiş gözlerinin şahitliğinde denizlerin elinden kurtulmaya çalışır. Dalından ayrı duran güllerini soldurmanın vebalini de yüklenmek istemez bu nedenle bahar arzusu içinde zemheride tüketir kalan ömrünü... Çünkü sevgi-den uzak geçen her an zemheridir ona...

Yeni dönemde şair çıkmıyor diye hayıflanmamız var... Çölün tozlarıdır yaşayanlar, tozumuz toprağımıza karıştıktan sonra her alanda destansı şairi/ozanı gelecek nesiller kucağında bulacaktır ve bulduklarını hayırla yâd edecektir...

Bu günün şairine düşen dilimizden aldığı yine dilimize vermesi ve milletimize kazandırmasıdır... Dolayısıyla dünyaya bizi bizden iyi anlatan olamayacağına göre anlatım yollarının başında gelen şiirin kanatlarından tutmamız gerekir...

Ulaşacağımız şiir "...henüz yazmadıklarımız ..." içerisindedir...

NÜKTEDAN BİR ŞAİR: ZÜBEYDE FITNAT HANIM

Beste BEKİR

Doğum tarihi, kaynaklarda yer almamakla birlikte Zübeyde Fitnat Hanım'ın 1720'li yıllarda doğduğu varsayılır. İstanbul'da dünyaya gelen şair, soylu bir aileye mensuptur. Lehçetü'l-Hûgat ve Atrabü'l-âsâr gibi değerli eserlerin yazarı Ebuishakzade Mehmet Esat Efendi ile Mirzazade Şeyh Mehmet Efendi'nin kızı Hatice Hanım'ın çocuğudur. Kültür seviyesi yüksek bir aileden gelen şair, bu sayede iyi bir eğitim alma imkânı bulur. Şiirlerinde eğitiminin izlerine rastlamak mümkündür.

Annesinin de mensubu olduğu Âl-i Feyz ailesinden Rumeli Kazaskeri Derviş Mehmet Efendi ile evlendirilen Zübeyde Fitnat Hanım, eşinin şiir yazmasını onaylamaması sebebiyle mutsuz bir evlilik sürer. Eşinin bugünün başbakanlık makamına denk olan sadrazamlığa getirilmesi sayesinde daha çok tanınma ve sesini duyurma fırsatı bulur.

Zeki, nüktedan ve hazırcevap biri olarak bilinen Zübeyde Fitnat'ın bu özellikleri yakın olduğu Koca Ragıp Paşa ve Şair Haşmet ile olan diyaloglarından da anlaşılmaktadır:

Rivayete göre bir gün Fitnat Hanım yaklaşan Kurban Bayramı için Bayezid Camii civarında kurbanlık ararken şair Haşmet ile karşılaşır. Konuşma şu şekilde

gerçekleşir:

Haşmet: - Niçin geziyorsunuz burada?

Fitnat Hanım: - Kurban alacağım.

Haşmet: - Bu kulunuzu kurban ediniz.

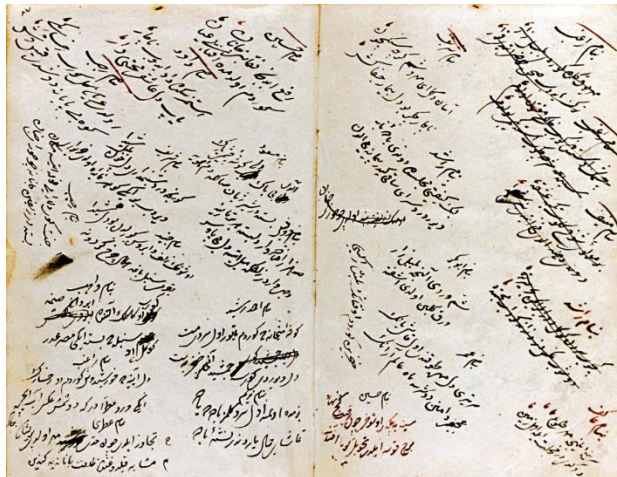
(Fitnat, Haşmet'in ifadesindeki manayı fark eder.)

Fitnat: - Senin boynuzunda kusur var. Seni kurban etmek caiz değil.

Türkçeyi düzgün kullanan Zübeyde Fitnat'ın şiirlerinde alışlagelmiş sembollere yer vermesinin yanı sıra yalın ve akıcı bir dil kullandığı gözlenir. Kadınlığı ön plana çıkarmayan şair, şiirlerini erkeklerin penceresinden bakarak yazmayı tercih eder. Dönemin kadın şairleri arasından kıvrak zekası ile sıyrılmayı başaran şair, nazireleriyle ön plana çıkar. Şiirlerinin Nabi ve Nedim'den izler taşımasının yanı sıra bazı gazellerinin de bestelendiği bilinmektedir.

Ayrıca ufak bir divanı bulunan şair, divanında terciibend ve terkibibend dışında klasik şiirin hemen hemen her şeklini kullanır. Kaside ve benzeri uzun manzumelerden çok

gazel, kıta, rubâî gibi kısa şiirler yazmayı tercih etmiştir. Fitnat Hanım, zamanının padişahları arasından sadece I. Mahmud (1730-1754) hakkında kaside yazar. "Bahâriyye" adıyla bilinen bu kasidenin şairin en eski

manzumesi olduğu tahmin edilmektedir.

Bestelenen şiirlerinden olan aşağıdaki şarkı çok ünlüdür:

*Güller kızarır şerm ile ol gonca gülünce
Sünbül ham olur reşk ile kâkül bükülünce*

*Anka dahi olursa düşer pençe-i aşka
Sayd-ı dile sehbâz-ı nigâhın süzülünce*

*Ol gonca-i nâ-şükûfte olur gül gibi handân
Şebnem gibi eşk-i dil-i şeydâ dökülünce*

*Her târı birer mâr oluyor gene-i hüsnünde
Ruhsârına zülf-i siyehin şâne bulunca*

*Can virmek ise kasdın eğer aşk ile Fitnat
Hâk-ı der-i dildârdan ayrılma ölünce*

Günümüz Türkçesi ile;

*Güller utancından kızarır o gonca gülünce
Sümbül kıskançlıktan eğilir kâkül bükülünce*

*Anka bile olsa düşer aşkın pençesine
Şahin bakış gönlü avlamak için süzülünce*

*O açılmamış gonca, açılır gül gibi
Çılgın gönlün gözyaşı çiy gibi dökülünce*

*Her bir teli yılana dönüyor güzellik hazinenin
Siyah saçın, yanağına tarak olunca*

*Ey Fitnat, amacın aşk ile can vermekse
Sevgilinin kapısının toprağından ayrılma ölünce*

Zübeyde Fitnat Hanım, 1780 yılında İstanbul'da hayata gözlerini yumar. Kabristanı Eyüp Sultan Türbesi haziresinde, şadırvan avlusu tarafında cüzhane binası içerisinde yer almaktadır. Divanı, 1848'de "Dîvân-ı Fitnat" adıyla İstanbul'da yayımlanır.

Geceye dağılan yüz

Sarp yollar geçiyor تنها yüzümden
Çocuklar kandırmadı belki seni
gerçeğe küsen bendim
Gölge de yoruldu iyileşmez akşamlarda

Ömrü var kuyuların bile
Kuş uçuyor, geriye kanadı kalır
Gelmedin, kesildi hışım
Dilim alev, sesimi başkası taşıdı

Ne yana yürüyelim
Çırpınıyor gözümdeki su
Bulutlar açıyor gökyüzü
Ellerin bozuk terazi
Yüzümün zamansız terkinde

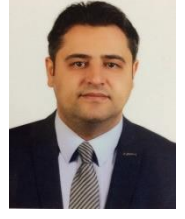
Sen gittin camlar o gündür yok
Karanlık yığıldı kasvetli odalara
Hangi kitaba baksam kapandı söz
Ayrılık görmüş bir resme dağılmış yüzün

Saat gece yarısı geçiyor beni
biraz daha aşınıyor yüzümde çizgiler
Keskin konular zihnimde pusula
Sessizlik nasıl da anlamlı
Ölüm tetikleniyor duvarlarda

Rıdvan YILDIZ

Nisan 2021

SES ÇEKİRDEKLERİ

İbrahim SAVAR

Ses, kaynağından ayrıldıktan sonra ortamda her yöne yayılır. Yansır, kırılır ve yüzeyler tarafından emilir.

*

“Biz biz idik biz idik, yüz bin kız idik, gece oldu dizildik, gündüz oldu silindik?”

“Sen de başka bilmece bilmezsin. Yıldız tabii.”

“Aklımda mı kalır benim? Sor dedin sordum. Babam gözünüzü dört açın, dedi. Unutma! Ben unuturum belki.”

“Hadi hadi, unutmazsın sen. Kandırma beni.”

“Bunu unutmam. Çobanım ben. Tuz yalamış sürüyü bir avuç su içmeden dere geçiren cinsinden hem de. Masaldaki gibi.”

“De bakalım, ne dedi babam?”

“Selkıran’a gelince sürüyü iyice toparla. Köpekleri de sıkıla. Karşı sırta geçene kadar uyanık ol! Kurt yatağıdır ora. Çayıra ulaşınca korkma. Bırak yayılsınlar. Dönerken daha dikkatli ol! Alacakaranlığa kalma!”

“Aferin sana.”

“Yürü hadi geç kalacağız.”

*

Eskiden her evde Sümerbank işi kalın battaniyeler olurdu. Dedem, bu milletin kıcı yamalısız don gördüyse Sümerbank sayesinde, derdi. Sobasız misafir odalarına serilen döşeklerin kenarına, muteber konuk üşürse yorganın üstünden sarınsın diye, mutlaka kalın bir battaniye konurdu. Pek itibarlı bir konuk olmasam da o döşeklerde, o battaniyelere sarınarak çok uyudum. Dedem öldükten sonra, amcamlarda, dayımlarda... Ağır, hiç gitmeyen yün kokusu hâlâ burnumun ucunda. İnsan, kokuyu hiç unutmamış.

“Hayırsız” babam yalnızca bir sestî. Kırk yılda bir, amcamların kırmızı telefonundan duyduğum yabancı bir adamın sesi. Dünya harita-

sında şehrimize yedi buçuk çocuk parmağı uzaklıktaki bir ülkeden kesik kesik gelirdi...

Anamın sesini ne kadar uğraştıysam bir türlü hatırlayamadım. Burnum battaniyelere gömülü, başım kalın yastıklarda, derinleri dinledim geceler boyu. Yine de duymadım.

*

Gün inerken köye girdi sürü. Çobanlarda bir telaş bir telaş... Babanın içine bir korku düştü: Acaba? O kadar da tembihlemişti. Sürüye baktı. Eksik yok gibiydi. Çocuklar sürüyü geride bırakıp koşarak geldiler:

“Baba! Baba! Bir mağara dolusu... Tavanlara kadar...”

“Ne mağarası? Ne dolusu?”

“Çayırın orada bir mağara bulduk. Ağzı küçücük, tavşan yuvası gibi... Ama içi kocaman...”

“Ne var içinde? Kurt ini mi?”

“Dana gözü kadar... Aha böyle böyle... Bir mağara dolusu...”

*

Hayatımın sefalet devri dedem öldükten sonra başlar. O zamana kadar, birçok eksiği olsa da mutlu ve renkli bir yaşamım vardı. Toprak tabanlı iki göz odadan ve önündeki küçük bahçeden ibaret evimizde gül gibi yaşadık. Dedemin, aşağıdaki caddede küçük bir fırını vardı. Küçük dediysem, gerçekten küçük... Ekmek pişmez bunda, derdi her seferinde. Peksimet, susamlı çubuk, sabahları da simit çıkarırdık. Kör karanlıkta açtığımız fırının önünden uykulu ve yorgun bedenler sürüklenmeye başladığında vakit bize neredeyse öğle olurdu. Dedem elinde kürekle fırının ağzında, ben kayar cam pencerenin önünde, istasyonun öbür yanındaki ayakkabı fabrikalarıyla, torna atölyelerinde çalışan işçilerin kahvaltılarını hazır ederdik. Öğleden sonraya pek iş olmazdı. Ben ortalığı süpürürken dedem ertesi günün hazırlığını yapardı. Kese kâğıdımız bittiyse bakkaldan bir deste eski gazete alıp eve

dönerdik. Ben hayatın hep öyle peksimet kokulu olacağını sanırdım.

*

“Yurdumuza bu sabah intikal eden tetkik heyetinde pek çok ülkeden mütehassis bulunuyor. Geçen ay keşfedilen mağarada faaliyette bulunacak heyete, Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesinden ve Fen Fakültesinden hocalar refakat edecek. Üç gün süreceği tahmin edilen çalışmalar neticesinde tanzim edilecek ilmî rapor kamuoyunun takdirine sunulacak.”

*

Dedem öldü. Dükkân ve ev satıldı. Ben, soğuk misafir odalarında kaldım bir vakit.

*

B.. vilayeti N.. ilçesi sınırları dahilinde, halk arasında Selkiran ismiyle bilinen mekide 19 şubat 19.. tarihinde B. K. ve H. K. isimli çocuklar tarafından bulunan mağarada, her birinin çapı 4 santimetre olan yüklü miktarda, daha önce hiçbir yerde gözlenmeyen, daire biçiminde cisimler olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanlarda ve her biri müstakil olarak teşekkül etmiş olduğu düşünülen cisimlerin, zamanla birbiriyle kaynaşmak suretiyle yekvücut oldukları tahmin edilmektedir. Sayıları hakkında fikir yürütmek mümkün olmamakla birlikte, ulaşılabilen derinliği 20 metreden, genişliği 5 metreden, yüksekliği 2 metreden ziyade olan mağaranın tamamına yakını bu cisimlerle kaplıdır. Büyük kitleden çekiç ve murç marifetiyle koparılabilen numunelerin şeffaf olan dış kısımlarının ortasında mağaranın duvarlarıyla aynı renkte (koyu kahverengi) bir merkez bulunmaktadır. Şekil ve görünüm itibarıyla irice bir misketi andırmaktadır. Laboratuvar tetkiki sonucu mezkûr cisimlerin yapısında tespit edilen elementler şunlardır...

*

Pazar gazetesi önünde seriliydi hâlâ. Başı ellerinin arasında düşünüyordu: Ses, yüzeyler tarafından emilir. Yüzeylerin emdiği şeyler, bir doygunluk noktasını geçince... Nem alan duvar yeşerir, fazla sulanan tarla bataklık olur. Belki...

“Çay ister misin?”

“İçmeyeceğim.”

Dışarıdan gürültüyle bir kamyon geçti. Camın önündeki begonyanın yaprağı hafiften titredi. Telaşlı bir serçe, çöpün kenarından kapığı ekmele havalandı. Bir parçasını yere düşürdü. Bir karınca rızkını sırtlanıp uygun adım yuvasına koşmaya başladı. Üst kattan süpürge sesi duyuldu. Biri radyoyu açtı. Eski bir türkü, bir

barak havası, bir keman ağlaması...

“Hava çok güzel bu gün... Pazara gidelim, ne dersin?”

“...”

Biçare Zarife bağıra bağıra can verdi. Böyle doğum görmedim ben anam. Yerleri, toprakları avuçladı durdu. Gün batmadan doğasıya çırpındı. Çığlığı dünyaları tuttu. Bütün bir mahalle uyumadı o gece. Kediler, köpekler bile köşelere sindi korkudan. Güneş şu karşı duvara vururken söküp aldık bebeği. Yerde yatakta hal kalmadı da battaniyeye sarıp götürdüler ölüsünü. Yıkanırken yumruğundaki toprakları alamadık. Bu kadersiz de böyle büyüdü gitti onun bunun memesinde. Bereket dedesi yiğit adam, ezdirmedi kimseye. Allah uzun ömür versin...

Gazetede çocuk çobanların neşeli bir fotoğrafı basılıydı.

“Cevap vermedin.”

“Olur, gidelim.”

UÇURTMAM GÖKFEZA

Gökfeza gece koynu
gelinliği simaydan

Gülümsüyor yıldızlar
kumruların dansına

Açılır perdeleri
bulutsu düşhanemin

Karışırım dirimin
hercai coşkısına

Gem vurulmaz keyfine
çoşkulu düetlerin

Sarmaşıklı merdiven
uzanır bulutlara

Bir nihavent rüzgârın
sesine takılır gönlüm

Sevdamin uçurtması
göğe demirli mavna

Beste BEKİR

SERBEST DÜŞÜŞ

Hülya Senday ÖZDAMAR

- Can Dost Uğur ÇAYDAN'a Selam,

Hüzünlü ve derin yaşanmışlıkların arkasından gelen yaşama umudunu kaybetmemiş insanlara,

Birçoğumuz bilir: derin ve iç acıtıcı hüznün başlangıcını. Sonu ölümle bitmeyen, iç acıtıcı bir yoksunluk.

Kursağının kuruduğu ve ürperttiği kendisini, usun içinde kıvrılmış hüznün biriktirdiği mezar camlarını kırar. İnsanın ne zaman olgunlaşacağı ve kaç kez kulağına duaların üflendiği bilinen bir gerçek olmasına rağmen boşu boşuna çekilmiş bir sıratı müstakimin ne hayrı olur malyaların zehriyle olan savaşına.

Şaşkın şaşkın sınımış yalanlarını. Hiç kimse yokken yanında, hiç olmazsa kimseymişçesine oynadığı cam maskelere duyduğu özlem, bir yanık türküye dönüştüğü hayata meydan okur. Yaşanmışlıklarının dostu benzettiği ömrüne inat. Hınçları uğruna astıkları sevgilerin bedeli, bir sürgün pençesinde kalmışçasına, kimsesizliğin erittiği çamurun takatini emdirir.

Yalnızlığın öpüştüğü teklüğün saflığı: hırsına kapılmış bir karganın böğürtlen tarlasına girdiği gibi, az kişileri azdırır sanki. Beklenmedik ve görünürlükten uzak. Umudun köşe bucak kaçtığı yerde, dünyaya sövgünün yapıldığı, sınımsız bir ağıtın döküldüğü ve itiraf edildiği, her türlü hezimete karşı kendisine dokunduğu gölge oyunları kırılır.

Yağan karda akın gövdeyi soğuttuğu acıyı çalar, ayak parmak uçları ve benzer göğün gamdan paslandığını. Umut hüznün ayağını kaydırmıştır artık; ekin çağına açılır dimağ. Göz hâkim metne, düşünceli. Hazlanır el zevkten: parmak uçları ince mağrur olduğu zaman.

Sırların sökün ettiği yarının beklentisi deli dolu. Çorak sevişmelerin ağzına buruna yapıştırdığı nadasa bırakılmış bedenlerin dili çözülür tek başınalığın utanç bıçağının. Bir kuyuda eskiyen

özlem kokusunun sardığı fırtına, iç çekiştirir birbirine küs çiçekleri, barışmak ise görünmez sultanının oynadığı oyun. Beklenti gömdürür yüzünün karanlık iklimine. Döktürür meyvesini sınımsız ana kucağındaki baharat kokusuna.

Sarar bir göğün altını, kırar bir vurdumduymazlığın ortası. Ortalığı azalan tek zamanın sessizliği kaplar: ne düşlemlerin aynası kırılmış uzaklardan öteye geçmeyen ne de gergef yüklü kamyonların gürültüsü eklenir, yürekleri dağlayan alabora olmuş uslara.

Sıkıntı sıkıntının içinde eriyip yalan dolana çevrilir kestiği ihanetin sözcüsü. Ağrılı kanunlarda insan hüküm giymez. İkirikli döllerin örttüğü toprağın hüznü.

Sözyaşları

Bir anda başladı
Göz pınarlarım haykırmaya
Okuduğum her cümle
Yazdığın her satırı duyar gibiyim
Okurken duruyorum
Tekrar duyuyorum
O senin sesin
Senin sözyaşların
Ağzınla söyleyip
Yüreğinden geçenleri
Benim dudaklarıma nasıl konduruyorsun?
Ses tonunu hayal et
Beni seslenen sesi
Seni duyduğum
Beni benden alan nefesi
Böylesi
Dayanılacak gibi değil.

Kurtuluş ÇELEBİ

DOĞUŞ EDEBİYAT

Selim TUNÇBİLEK

İlk sayısı Ocak 1980’de medya ve edebiyat hayatımızdaki belirgin ve baskın tutuma bir tepki olarak idealist, genç, dört edebiyat heveslisinin girişimiyle Kayseri’de yayın hayatına başlamış bir dergi **Doğuş Edebiyat**. Birinci cildi ilk sayısından itibaren ekleri hariç on altı sayfa olarak başlamış olmasına rağmen ikinci cildine ebadını küçülterek 32 sayfa olarak 24. Sayıya kadar yine Kayseri’de yayın hayatını sürdürmüştür. Daha sonra dergi edebiyat hayatımızda yarattığı etkinin karşılığı olarak Prof. Dr. Erol Güngör’ün tabiriyle; “Ankara’ya gelin gitmişti.” Ankara’da yine etkisini korumuş ve çıktığı dönemde edebiyatımızın en güçlü kalemlerinin yazdığı dergi olma vasfını korumuş zaman zaman edebiyatımızın gündemini belirlemiştir.

Bazı dergilerin hacmi bazı dergilerin ise ağırlığı olur. Edebiyatımızda **Doğuş edebiyat** merak ve ilgi ile takip edilen bir dergi olmuştur. 16 sayfalık hacmi ile altı binden fazla bireysel aboneliği olan okur beğenisini üzerine çekebilmiş dönemdeki nadir dergilerdendir.

“**Büyük Geleceklere**” başlıklı çıkış yazısında dergi, ülkenin içinde bulunduğu durumu şöyle tasvir ediyor ve çıkışına dair gerekçeleri şu cümlelerle belirliyor: “Gün ıştırken tabutları omuzlayan binler. Sokaklarında, okullarında, fabrikalarında, tarlalarında velhasıl her yerinde oluk oluk kan akan, her kesimden insanların kurşunlara hedef yapıldığı ülke... Polisiyle, jandarmasıyla, TRT ve basınıyla ölü sayma sanatını

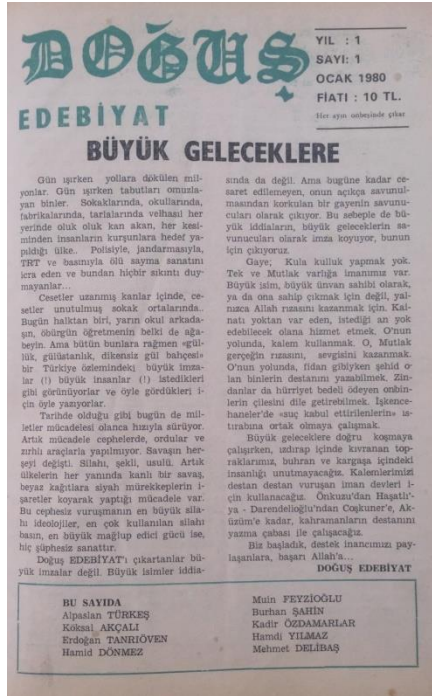
icra eden ve bundan hiç sıkıntı duymayanlar...

Cesetler uzanmış kanlar içinde, cesetler unutulmuş sokak ortasında... Bugün halktan biri, yarın okul arkadaşın, öbür gün öğretmenin belki de ağabeyin. Ama bütün bunlara rağmen “gül-lük, gülistanlık, dikensiz gül bahçesi” bir Türkiye özlemindeki büyük imzalar(!) büyük insanlar(!) istedikleri gibi görünüyorlar ve öyle gördükleri için öyle yazıyorlar.

Tarihte olduğu gibi bugün de milletler mücadelesi olanca hızıyla sürüyor. Artık mücadele cephelede, ordular ve zırhlı araçlarla yapılmıyor. Savaşın her şeyi değiştirdi. Silahı, şekli, usulü... Artık ülkelerin her yanında kanlı bir savaş, beyaz kâğıtlara siyah mürekkeplerin işaretler koyarak yaptığı mücadele var. Bu cephesiz vuruşmanın en büyük silahı basın, en büyük mağlup edici gücü ise, hiç şüphesiz sanattır.

Doğuş Edebiyat’ı çıkartanlar büyük imzalar değil. Büyük isimler iddiasında da değil. Ama bugüne kadar cesaret edilemeyen, onun açıkça savunulmasından korkulan bir gayenin savunucuları olarak çıkıyor. Bu sebeple de büyük iddiaların, büyük geleceğin savunucuları olarak imza koyuyor, bunun için çıkıyoruz.”

Dergi 2. Sayısında ise; “Bundan dolayı “gül ile bülbül” beklemesin kimse bizden. Biz edebiyatın hayatı anlatmasını, doğruyu öğretmesini, topluma hizmet etmesini bekleriz.” Diyerek didaktik ve toplumcu bir yayın anlayışını benimsediklerini ifade etmiştir. Dergi ilk sayısının

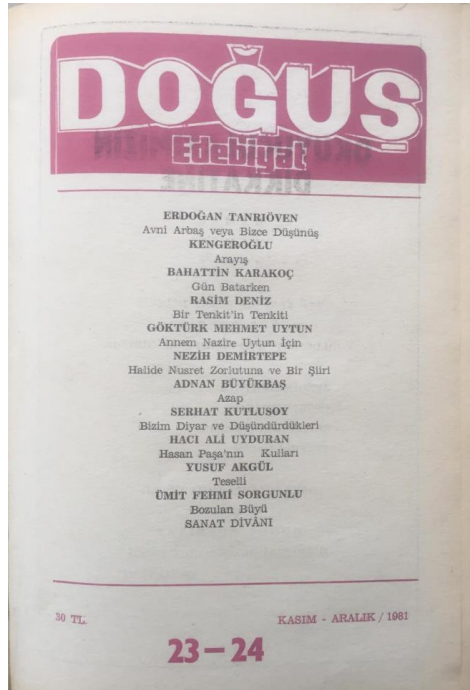
dan itibaren kimi mahfillerce tartışılan Kayseri’de yayınlanan başka bir dergiden kopuş iddiasına ise; *“Doğuş Edebiyat üç sene evvel çıkan ‘Doğuş’ dergisinin devamı niteliğindedir.”* açıklamasıyla tartışmalara son vermiştir. Bahse konu *“Doğuş”* edebiyat dergisi ise Ümit Fehmi Sorgunlu ve Ömer Lütfi Mete’lerinde yazdığı 1977 yılında üç sayı ancak çıkabilmiş bir dergidir. O derginin de çıkışını hazırlayan yine Erdoğan Tanrıöver olmuştur. Doğuş Edebiyatla birlikte *“Doğuş”* ise orta boy haftalık siyasi gazete olarak yayınına hayatına devam etmiştir. Haftalık *“Doğuş”* siyasi gazetesinin de en önemli kalemi yine Erdoğan Tanrıöver olmuştur. Erdoğan Tanrıöver abimin çok yakın arkadaşı olması nedeniyle benim edebiyata olan ilgimi görmüş ve hep çok yakınında tutmuş, dolayısıyla derginin her sayısının çıkışından dağıtımına içinde ve haberdardır. Hatta derginin Ankara’ya gelin gittinden habersiz tarafımdan çıkarılması için birlikte düşler kurup, projeler geliştirmiştik.

Doğuş Edebiyat Ülkücü Gazeteciler Cemiyeti adına çıkmış ve sahipliğini hikâyeci olan teknik öğretmen Hamdi Yılmaz yapmıştır. **Doğuş Edebiyat** dergisi Erdoğan Tanrıöver, Hamdi Yılmaz, Köksal Akçalı ve Mehmet Delibaş’ın gayret ve çabalarıyla vücut bulmuştur. Dört edebiyat heveslisi genç insan o dönemde Anadolu’da başarılması zor bir işi hakıyla başarmışlar ve büyük mahfillerde adlarından söz ettirmişlerdir. Ülkücü Gazeteciler Cemiyeti adına çıkmış olsa da çok farklı kesimlerden yazar, şair ve edebiyatçılar hem dergide yazmışlar, hem de Doğuş edebiyat dergisinden söz ederek derginin konum ve işlevine dair kayda değer tespitlerde bulunmuşlardır. Atıla İlhan bunlardan birisidir. Atıla İlhan Doğuş Edebiyat dergisini *“Yeni milli edebiyatın temsilcisi”* olarak gördüğünü belirtmiştir.

Daha ilk sayılarından itibaren yeni milli edebiyatın sesi olarak görülen **Doğuş Edebiyat** dergisi, 5. Sayısında bu duruma vurgu yapan; *“...Kazanacak olan milli sanat hareketidir. Bunun dışında başka bir gaye tanımlıyoruz.”* Cümleleriyle belirtirken, diğer dergileri; *“milli sanatı uçlarından omuzlamış”* görürken kendilerini ise *“milli sanatın bir de belkemiği olsun”* vurgusuyla milli sanat ve edebiyatın belkemiği olarak gördüklerini ima etmişlerdir.

Milli sanat ve edebiyat tezini işleyen dergi bu tezi savunan dergilerin bir araya gelecek güçlü bir birlik sergilemelerini talep etmiştir. *“Sanatçı ve edebiyatçı mensubu bulunduğu topluma karşı sorumludur.”* dü-

şüncesiyle milli toplumcu sanat anlayışına yaslanan dergi; *“ideolojisiz sanat yoktur.”* İddiasındadır. **Doğuş Edebiyat** dergisinin bu çizgideki fikri yapısını nesirde Erdoğan Tanrıöver, Şiirde Köksal Akçalı ve Mehmet Delibaş, hikâyede ise Hamdi Yılmaz başlangıçtaki çekirdek kadroyu oluşturur. Daha sonra bu çizgiye dâhil olan pek çok şair ve yazar, hikâyeci katılır. Bu kadroya edebiyatımızın önemli simaları, güçlü kalemleri destek verirler. Bu kalemlere bakıldığı

zaman görülür ki Doğuş Edebiyat yalnızca kendi siyasal çizgisi yazarların yazdığı ve okuduğu bir dergi olmamış çok farklı kalemler ve merkezlerce yazıları yayınlanan ve okunan dönmemin önemli dergilerinden olmuştur. Bu başarısıdır ki Doğuş Edebiyat daha sonra Kayseri’den Ankara’ya taşınarak daha etkin ve güçlü belirleyici edebiyat dergisi olma gayesini muhafaza etmiştir.

Şimdi Kayseri’de çıktığı dönemde Doğuş Edebiyat Dergisinde yazıları yayınlanan yazar ve şairlerin kimler olduğunu hatırlayalım. Muin Feyzioğlu, H. Fethi Gözler, Ahmet Tefik Ozan, Gökürk Mehmet Uytun, Abdullah Satoğlu, Ab-

durrahim Karakoç, Osman Selim Kocahanoğlu, Bahattin Karakoç, Şevket Bulut, Mustafa Öztürk, Nevzat Çalikuşu, İsmet Demir, Rasim Deniz, Dilaver Cebeci, Ümit Fehmi Sorgunlu, Hayali Hasan Yavaş, Ahmet Tezcan, Mustafa Ruhi Şirin, Hacı Ali Uyduran, Rasim Deniz, Günerkan Aydoğmuş, O. Adem Selçuk, Muslim Oğuz, Yusuf Akgül, İsmet Burkay, Nezh Temirtepe gibi kalemler olduğunu görürüz.

Doğuş Edebiyat dergisi çıktığı dönemlerde özellikle Erdoğan Tanrıöver'in edebiyat gündemine ilişkin kaleme aldığı eleştiri yazılarıyla gündem olduğunu ve çeşitli tartışmalar başlattığını görüyoruz. Bunlar Fethi Naci üzerinden yapılan roman tartışmalarıyla başlamış ve konu Türk romanı var mı tartışmalarına kadar evrilmiştir. Bu yazılardan da anlıyoruz ki Doğuş Edebiyat dergisi yazarları hem ülke gündeminde yer alan dergileri ve yayınları dikkatle takip ediyorlar ve hem de Doğuş Edebiyat dergisi dikkatle takip ediliyor. Dönemin en çok satan gazetelelerinde yazarlarınca hakkında yazılara yer veriliyor ve gazete yazarları dergi konularını köşelerine taşıyorlar. Erdoğan Tanrıöver'in yazılarında konu ettiği yazarlar ise Tağrik Buğra, Emine Işinsu, Sevinç Çokum, Pınar Kür, Sevgi Soysal, Fethi Naci, Avni Arbaş vs üzerine olduğunu görüyoruz.

Ülkenin tamamının, 1980 askeri darbesinden bütün yönleriyle açıkça etkilendiği gibi her açıdan, derginin de çok etkilendiğini aksayan ve birleştirilen sayılarından ve içeriğinde yer verilen görüşlerden anlıyoruz. 1980 askeri darbesiyle her türlü cemiyet ve derneklerin kapatılmasıyla, dergi sahihsiz kalıyor. 12 Eylül askeri darbesi sonrası yeni sayılarda derginin sahibi Hamdi Yılmaz oluyor. Bunlar öncelikle maddi sıkıntının ortaya çıkmasına yol açıyor ve işin çözümü ise öğretmen Köksal Akçalı tarafından şehirlerarası terminalinde gece mesaisi ile karşılanmaya çalışıyor. Bu durumu Hamdi Yılmaz birleştirilerek çıkan (17-18-19) sayıdaki "Yazabildim mi?" başlıklı yazısında dile getiriyor.

Dergi Kayseri'de çıktığı dönemde gazeteci İsmail Gerçeksoz adına Edebiyat armağanla-

rı ihdas etmiş ve bu gazeteci adına Roman armağanı vermiştir. O yıllar dikkate ele alındığında Anadolu'da maddi ve teknik imkânsızlıklar dikkate alındığında nasıl bir özveri olduğu anlaşılacaktır. Yarışmanın jüri üyeleri ise: Ahmet Bican Ercilasun, Abdurrahman Güzel, Sadık Kemal Turhal, Dursun yıldırım gibi akademisyenlerle Hamdi Yılmaz'dan oluşuyor.

Söylediğimiz gibi, bazı dergilerin hacmi bazı dergilerin ise özgül ağırlığı olur. Doğuş Edebiyat yayımlandığı dönemde edebiyatımızda yeni milli edebiyatın temsilcisi olarak özgül ağırlığı ile edebiyat tarihimizdeki yerini almıştır.

Değerli kardeşimiz, şair ve yazar Selçuk Küpçük'ün ifade ettiği gibi "Doğuş Edebiyat, 70'ler boyu düşün(e)meyen kuşağın" değil "Düşünen Kuşağın" sesi olmuş toplumcu edebiyatın en güçlü dergilerden biri olarak değerlendirilmelidir.

TIRTIL

*Dost canlısı yeşil yaprak,
Damarlarında dinlenir gün,
İnce dalların sakini tirtıl,
İçine düşer anafor,
Çirkin bulur kelebekleri...*

*Bir yeşilden diğerine
Değer biçmez ömrüne...
Mutluluğu çiz deseler,
Yer vermez hiç kendisine...*

*Yemekle tükenmez yapraklar,
Kımıldayamaz naçar...
Baş aşığı sarkar ince bir daldan,
Mutluluk; rahat bir ölümdür...*

*Mezarını örer özünden,
Akli yeşil yapraklarda kalır
Ya da gün ışığında...
Düşlerinde uçar mütemediyyen
Beğenmediği kelebeğe dönüşür...*

Selçuk ŞAMİL

SON MUTSUZ KAHRAMAN

Merve ÇIRPAN

- Bu hikâye Ümit Karaman'a ve onun nezdinde emek verip karşılık alamayan tüm öğretmen adaylarına ithaf edilmiştir.

Yazmak, bana ilk defa, bir tren yolculuğunda vahiy gelir gibi gelmişti.

Aylar öncesinin taslakları bunlar. Bu gözler de gözlemler de çok önce. Aylar öncesine ait küçük, yapışkanları çalışma masasına defalarca yapışmaktan yıpranmış kâğıtlara alınan notlar ve yine o zamanlarda alınmış bir sipariş, verilmiş bir söz. Dörde katlanmış, üstünde yazılanların birbirine geçtiği saman kâğıtlar. O kalemlerin birbirine geçen kurşunu bugün silah buldu. Önce kapatıp sonra sarıp sakladığım, koruyup kolladığım kirlenmiş, sarı, şeffaf dosyaya hapsolmuş toz bulutları artık özgürler. Ya o muhayyile, onlar aynı değil, elbet çok değiştiler.

Şimdi sen benim en tereddütlü hikâyem oluyorsun. Bunu yaz bir yere. Her sabah tam üç kez ertelediğim çalar saat gibi istikrarlı fakat en ertelenmiş idelerim, duygu durumum, duyarlıklarım, uzun tutan hıçkırığım; kabataslak yazılmış, tashih bekleyen roman gibi beklemede kalanlarım. Sen hikâyem, benim ne kadar da çok not alıp hep birden havaya savurduğum, parça parça yazıp bir türlü kavuşturamadığım, ne çok şiir karıştırdığım, "İspanaklı Hikâye" gibi daha nice başlık yakıştırdığım, 'Veba'yı, 'Kürk Mantolu Madonna'yı dahi okurken bir yerden bir yere varır mıyım diye altını çizdiğim, olmadı üstünü deli gibi fosfora boyadığım; ilham gelecek diye sabahlara kadar uyumadığım, masadan kalkmadığım, masanın başına oturamadığım, yemediğim, içtiğim, acemice sigara yaktığım, bitirmeden söndürüp attığım, yazamadıkça hicap duyduğum... Evet, sen hikâyem lütfen sana verdiğim kıymeti bil, ha tabii teşekkürü de bir borç bil. Ve bu da son Sayfa 29 hikâyem. Sen benim elimde olmadan yaptığım seci ve en sevdiğim o terdit sanatı gibi beklenmediksin benim için.

Yazmak, bir saat süren o tren yolculuğunda, ikinci peronda, yıpranmış bir koltukta ilk kez bir vahiy gibi gelmişti bana. Şimdi bu yolculuk da senin

için, bu tren de, yine ikinci peronu seçişim de, yirmi dört numaralı koltukta oturuşum da sırf sen yazıl diye, sırf senin için, sadece senin. Başkentten, o meşhur kitapevinden aldığım kitap da senin için, içinden seçtiğim şiir de. Ama o satır Kahraman için. Merak etmeyin ilerde duyarsınız.

Bir mabette sohbet edemezsiniz, yüksek sesle konuşamazsınız, kabuklu yemişler yiyemezsiniz, kabuksuz da yiyemezsiniz. Hatta bir mabette yutağınızı pek kullanmazsınız, biriken tükürüğünüz hariç. Bir mabette cep telefonu da konuşmazsınız, diğer ibadet edenlerle de. Ha bu arada parfüm de sıkamazsınız. Mabede gidenin niyeti, amacı bellidir. Nedir? Elbette zaman geçirmek değildir. Ortam yapmak hiç değil. Arkadaşlarıyla dedikodu etmek? Yo, yoo. Peki, nedir bu mabede gelenlerin amacı? Elbette ibadet etmektir. Bir bağlılık, çalışma, azim, bir yere varma çabası, zamandan bir dilim verme ve karşılığında da bir dönüt alma işi değil midir ibadet?

Onun bütün amacı buydu işte. Bağlılık, azim, çalışma ve bunun sonunda verilen bir dönüt. Sahip olunmak istenen bir ödül. Alın bakalım, tanışın şimdi. Karşınızda Kahraman, ona sarılabilirsiniz kalem ve kâğıt. O artık sizin hikâyenizin, bu hikâyenin Kahraman'ı.

Kahramanımız Kahraman her sabah olduğu gibi 07.30-8 arası kütüphaneyi en boş haliyle yakalamak için orada olurdu. Hatta ne yalan söylemeli, zavallı kütüphane daha akşamki misafirlerinin yorgunluğunu atmadan, elini yüzünü yıkamadan, etrafını toplayıp, temizlemeden, çöplerini dökmeden, pencereyi açıp havasını bile alamadan kabul ederdi onu içeriye. Ne yapsın kapıdan çeviremezdi Kahraman'ı. Esneye esneye "Hadi gir bakalım içeri, bir kenarda otur çalış, ben biraz ayılayım." der, yüzünde gülümsemeyle omzuna hafifçe vurur, alırdı onu içine. Ardından Kahraman sırt çantasından bütün ganimeti çıkartıp dökerdi masaya. Artık ne ararsan... En değerlisi kitapları. Bunun yanında kahve-

ler, çikolatalar bir şeyler, birçok şeyler. Temizdi Kahraman. Peçetesi, ıslak mendili, hatta çantası neredeyse bir kızinki kadar ayrıntılı, bir o kadar özenli hazırlanmıştır. Nerden mi biliyorum? Yo yoo tabi ki karıştırmadım. Unuttunuz galiba ben bu hikâyenin ilahi bakış açısıyım. O çantanın içini de dışını da elbette ki ben bileceğim.

Kurallara harfiyen uyardı kütüphanede. Ayakkabılarını çıkarmaz, hatta ayakkabısını çıkarana fark etti mi itina ile uyarır. Kabuklu yemiş yemez, kabuksuz da yemez, yüksek sesle konuşmaz, konuşan olduğu zaman müdahale ederdi. Hele kütüphanenin bulunduğu katın o daracık koridorunda biri sesini yükseltsin. Kahraman'ın haşlamalarından nasibini alırdı. Aynı, mabette ibadet eden nitelikli bir din adamı gibi. Pek güzel. Lakin o turuncu perdelerin dili olsa da konuşsa. Sabahtan akşama kadar bir aşağı bir yukarı. Gün sonunda yorgunluktan Kahraman'ın da bir o yana bir bu yana çektiirdiği zavallı perdelerin de renkleri solardı. Bazen de huysuzlanırdı Kahraman. Hani şu topunuzu keserim diyen dükkân sahibi amcalar var ya hah işte aynı onlardan ya da biraz gürültü edildiğinde hemen müdahalede bulunan aksi teyzeler gibi.

Öğle paydosu! "Kahraman, her zamanki gibi kütüphaneye şu kadar mesafe uzaklıktaki bu lokantada, bazı günler şu kimi zaman da bu yemeği yer; yemek yeme işlemi bitince kırmızı ve tonlarının hâkim olduğu kelebek desenli üçgen katlanmış peçeteyle ağzını nazikçe siler; yemeği sunan hanımefendiye teşekkür edip hesabı takdim eder." demeyi çok isterdim. Hatta yazmaya karar verdiğimde böyle olacağını ummuştum. Emindim. İşler yolunda gitmedi. Ee Kahraman bir gün orda beş gün burada yiyorsun yemeği. Söz verdik, yazacağız bu hikâyeyi diye de kalem- kağıt arkanda gezemem ya. Ama itiraf etmeliyim ki bu gözlem işi insana kendini sivil polis gibi hissettiriyor. Peki, şimdi başlıyorum betime. " Kahraman bir gün orda, bir gün burada, bazen saat beşte, bazen altıda, bazen de hiç yemez." Al işte görüyorsun ya düdük gibi oldu betimlemem. Bak başka hikâyelerin kahramanlarına senin gibi yapıyorlar mı? Aynı saat, aynı mekân, aynı çay-çorba, aynı sandalye. Ama bizim Kahraman'ımız böyle. Onu olduğu gibi kabul edeceğiz o halde.

Koca yıl, ömürden sınava hazırlanmaya ayrılmış gencecik, taze bir yıl işte aşağı yukarı böyle geçti. Kurallı, azimli, çalışkan, tabiri caizse nefes almadan, sadece saat başı verilen sigara molalarından ibaret hayat. İşte az evvel işaret ettiğimiz o dizeyi sana atfedişimiz bu sigara molalarının sonucu: "Sigara içmek için üst kata çıkıyorsun."

Kimi zaman çok mutlu, yarınından ümit var ve kimi zaman kimseye selam vermeye takati olmayan kronik baş ağrılı bir karamsardı. Uzadıkça beliren beyazları ne kadar çok çalıştığına, ne çok emek verdiğine şahit yazıldı. Sabahın erken saatlerinden akşamın yaralarına kadar kalem tutan elleri, hayatında birçok şeyi ihmale ve ertelemeye maruz bıraktığı halde, üstünde hep özenle kesilmiş, birbirine eşit tırnaklar barındırdı.

İşte böyle. Bir kütüphaneye bir mabedin birçok benzer yönü vardır. Başta ikisinin de kuralları, sonra amacı. Dönüt, beklenti, bir sonuca varmak ya da bir devriye, ödüllendirilmek isteği de desek yeridir. İbadetin sonucunda kazanılan sevap ve ders çalışmanın sonucunda yerleşilen bir kurum.

Sonuçta Kahraman o kutsallaştırıp hatmettiği kitapların, gecesini gündüzüne katmanın, mabet kurallarına harfiyen uymanın, iyi bir din adamı olmanın dönütünü almalıydı. Sevap kazanmalıydı. Tanrı onu tüm ibadetleriyle cennetine kabul buyurmalıydı. İşte Kahraman'ın bir kuruma yerleşebilmek, zaten eğitim fakültesi okuyarak hak ettiği öğretmenliği icra edebilmek için ettiği mücadelenin ironisiydi bu. Olmadı, emekleriyle beraber bir yılını yazdığı o çek karşılıksız çıktı. Onun adına, onun izni dışında, ona yazılan hikâyeye mutsuz son eklendi...

Yazmak, bana ilk defa bir tren yolculuğunda vahiy gelir gibi gelmişti. Bunu söylemişim. Şimdi ise seni, senin mabet saydığın o kütüphaneyi, emeğini, çabanı, ha bir de verdiğin o "İspanaklı Hikâye" siparişini yazmak, bu balkonda, memleketimin ılık havasında bu kez bir vahiyden çok, hikâye yazarının aklına düşen, bir yerlerde bir arkadaşının tamamlanmayı bekleyen hikâyesi sızısıyla geldi.. Şimdi sen benim arkadaşım, sen son mutsuz kahraman, bu hikâye senin kahramanı olduğun mutsuz sonla biten son hikâye olsun!

UÇ HISAR BELEDİYESİ

Funda KARAKEKLİK

Kasım...

Hüzünlü, bir o kadar da serseri hoyrat mevsim. Kışın habercisi ama yazdan kalma son sıcak günler, ılık ılık esen rüzgâr saçlarımın arasından akıp gidiyor. Ne gençliğim umurumda ne de... Bu şehri mezarlığa dönüştüren taş yığınlarının arasından arkama bakmadan koşarak doğayla buluşmak istiyorum. Bir aşığın sevgilisine kavuştuğu an gibi heyecanlanıp ürperirken, tabiatın kucağında huzur bulmak istiyorum. Çıplak ayaklarla saatlerce kuru dalların, gazellerin üzerinde gezinip rüzgârla semada yok olmayı diliyorum. Ne gördüklerimi görmek ne de duyduklarımı işitmek istiyorum. Gözlerimi kapadım. Doğa kulağıma ney üflüyor. Dem sesi, huzurun, mananın sesi etrafında uçuşan yapraklar tennure misali dönüyorlar. Başımda sikke, bu dünyada değilim sanki. Kulağımda hışırdayan çınar ağacı ve güvercinlerin kanat çırpışları... Semaya yükseliyorum döne döne...

Neler oluyor? Hava birden soğuyup karardı. Yapraklar, canlı renkler yok oldu. Griler, siyahlar, sardı her yanıma. Titredim. Karşımdaki bankta oturan küçük kızın bütün hastaneyi saran hıçkırık sesiyle güzel rüyamda kaçtım sandığım kâbusun içinde buldum kendimi. Sımsıkı kapatıp mühürledim göz kapaklarımı az önce gördüğüm hayâl âlemine geri dönmek için. Ne mümkün... Oysaki şu çınar ağacının altına oturup ne güzel şeyler hissetmişim az önce. Yaşlanmış yılların verdiği yorgunluğa rağmen başı dimdik ve mağrur, hafif esen rüzgârla sallanan dalları, şımarık çocuklar gibi tepesine bir konup bir kalkan güvercinler, eteklerinde hala yemyeşil duran çimenlerin arasına dökülmüş yapraklar. Sarı ve yeşilin her tonu var. Leonardo'ya inat. Açık sarı, koyu sarı, limon sarısı. Yeşil, açık yeşil, koyu yeşil. Sanki bir tabloya dokunan son rötuş, son fırça darbesi gibi araya serpilmiş turuncu yapraklar gülümsetmişti beni. Kendime sormuştum: Gülhane Parkı'ndaki

ceviz ağacı ile bir akrabalığı var mıydı acaba bu Çınar'ın? Onun da farkına varan olmuş muydu diye merak edip hayallere dalmıştım.

Küçük kızla göz göze geldik. İncecik zayıf bacaklarını göğsüne kadar çekip sıkıca sarılmıştı. Cenin pozisyonundaydı. Ya doğmamış olmayı ya da yeniden daha güzel günlere doğmayı istedi, eminim. İncecik bedeni yaprak gibi titriyordu. Çıplak ayağına geçirdiği naylon terliklerinden görünen parmakları mosmordu. Refakatçi miydi? Acaba yukarda kimi vardı? Belki annesi, belki babası ya da? Kim olursa olsun, yakıştıramadım hiç birine hastalığı. Onun yaşındakiler gezip tozup genç kız olmanın şımarıklığıyla annelerine babalarına kök söktürürken bu çocuğun çaresiz ve savunmasız hali beni derinden yaraladı. Yerimden kalkıp ona doğru bir adım attım. Yanına oturup saçlarını okşamak, "Üzülme, her şey geçecek." Demek istedim. Ama öyle bir bakış baktı ki bana biraz önce yaprak gibi titreyen bedenim taş kesildi adeta. Mum gibi dikili kaldım oracıkta. "Sakin!" diyordu gözleri, "Sakin yanıma gelme! Beni bana bırak, acıma bana."

Düşüncelerim yanan alev gibi sağa sola savruldu. Bakışlarıyla beni oraya çivileyip duvar ördü etrafıma. Eriyip toprağa karışmak istedim o an. Yer, zaman, mekân anlamını yitirdi. Burnumda bir sızı ve toprak kokusu. Öfkeden çıldırmak üzereyim. Az önce hayal ettiğim kırlara bayırlara bu sefer uçarak gitmek istiyorum. Başımı taşlara vura vura parçalayıp, kurda kuşa yem olup yok olup gitmek istiyorum. Ağacın tepesinde dönüp duran özgürlüğün, barışın simgesi güvercinler şimdi leş yiyen akbabalar gibi görünüyor gözümde. Doğaya bu haşmeti, bu ihtişamı bağışlayan Tanrı insanoğluna aynı cömertliği neden göstermedi? Neden sevgiye nefreti, aşka zulmü, yaşama ölümü verdi acaba? Koca çınara beş yüzyıl ömrü layık gören Tanrı kulundan bunu neden

esirgedi? Belki de çınar kadar doğaya güzellik veremez insan, yakmadan yıkmadan, yok etmeden duramaz, diye düşündü. Eğer böyle düşündüyse haksız da değil sanırım.

Küçük kızı orada bıraktım. Hastanenin ölüm kokan kasvetli koridorundan geçip üç numaralı odanın önüne geldim. Saat üçü geçmişti. Sıra kaplumbağa hızında ilerliyordu. İyi ki zemin kattaydık. Arada bir dışarı çıkıp hava alabiliyordum. Sağa sola bir bakındım. Sabahki yüzler neredeyse aynıydı. Birkaç eksilen olmuş birkaç da yeni yüz eklenmiş. Biraz daha bekleyecektim anlaşılın. Pencere kenarındaki boş koltuğa oturdum. Hem çınar ağacı görünüyordu hem de üç numaralı oda. Başımı sağa doğru çevirip camdan dışarı baktım. Çınarı seyrettim. Asaletinden biraz etkilenmiştim. Ben de dimdik ayakta durup aynı zamanda da köklerime sahip çıkmayı seviyordum. "Birbirimize benziyoruz. Seni bu yüzden sevdim." dedim içimden. Tam o sırada yanımdaki boş sandalyeye telaşla bir kadın oturdu. Kısa ve şişmandı. Koşuşturmadan yorulup perişanlamıştı. Tombul ayaklarını öne doğru uzatıp elindeki kâğıtları yelpaze gibi sallamaya başladı. Alnından akan ter damlaları kaşlarına değip yön değiştiriyordu. Ayakları dikkatimi çekti. Kısa topuklu siyah botlarının fermuarını bileklerinin kalınlığından çekememişti. Baktığımı görünce lafa girdi: - Ayak ne yapsın, şekerim. Sabah altıdan beri doluyoruz. Şiştii bak. Fermuar kapanmaz oldu.

Kilosuna güzel kılıf bulmuştu tebessüm ettim, o konuşmaya devam etti: -Şu yanımda oturan kadın görümcem olur. Rahmi alındı. Patoloji sonucu bekliyoruz. Doktor "İyi değil." Dedi. Bizim ora küçük yer buraya gönderdiler. Kadın bunları anlatırken sanki ikimizden başka kimse yok gibi yüksek sesle rahatça konuşuyordu. Eğilip onun yanındaki kadına baktım. Hiç de akraba gibi samimi değillerdi ve kadının konuştukları onun umurunda değildi. İnce, uzun, orta yaşlı bir kadındı. Özensiz kesilmiş tırnaklar, nasırlaşmış ellerinin eklemleri bilye gibi duruyordu. Üzerine giydiği erkek montu, ayağından büyük spor ayak kabılarıyla ne erkekti ne kadın. Belli ki toprak

kadınıydı. Boyalı ofis kadınlarından çok uzaktı hali. Tamamen beyazlamış saçlarına kına yakalı uzan zaman olmuş, karın üzerine havuç atmış gibi duruyordu tepesinde. Ona doğru baktığımı görünce tebessüm etti. "Geçmiş olsun. " dedim ama hiç tepki vermedi. Yanımdaki kadın bacağıma dürttü: -Seni duymaz hem sağır hem dilsiz, haline bakıp acıma parası da var maşısı da evi de var, harcamaz. -Sizden başka kimsesi yok mu? - Yok, şekerim yok, evlenmedi de benim başımda. O sırada kadına ters ters baktı. "Gençliğimde az çektiydim ya bana neyse. Ben de bıktım şekerim. Annem bunu kısıkanıyor. Kocam hizmet bekliyor. Hangi biriyle uğraşayım? " Kadın bunları söylerken elindeki kâğıtları sallamaya devam ediyordu. Sabah aceleyle tepeden topladığı düz siyah saçlarının lastiği gevşemiş, hareket ettikçe de saçları dağılmış, kafasının etrafında siyah can simidi gibi duruyordu. Yelpazeyle sağa sola savrulup tünçüklenen saç kılları terden ıslanmış yüzüne yapışuyordu. -Hastalığını biliyor mu? -Yok, şekerim. Okuma yazması da yok. Zaten duymuyor. Babası bir şey öğrenemez diye okula göndermemiş. El kol anlaşıyoruz işte. -Kemoterapi alırsa anlar hastalığını. -Anlamaz şekerim. Ben kan verecekler derim. Söylesek ne olacak sanki. Ağlayıp duracak. "Sen mi hastasın." dedi yandaki kadın ardından. "Yok, annemin patoloji sonucu göstereceğim."

Zaten kararın kalbim katrana bulanmış gibi olmuştu. Halinize acıyorsanız, tavsiye ederim, hastanede bir gün geçirin.

Hasta kadına tekrar baktım. Hiç evlenmemiş, okuma yok, yazma yok. Hem sağır hem dilsiz. Kim bilir içinde ne fırtınalar koptu. Bir çift kelime söyleyemeden ne çığlıklar attı sadece kendisinin duyduğu. Derdini anlatamadan, yazmadan, kulağına aşka dair bir çift söz fisıldanmadan bu yaşa gelmişti.

Tomris Uyar'a üç erkek methiye dizmek için kuyruğa girerken, Tanrı bu kadından bir çift Sevgi sözünü esirgemişti... "Ahh!" diye bağırıldı kadın heyecanla "Nihayet sıra bize geldi." Ayağa kalkıp çantasını omzuna taktı. Sabahtan beri

elinde salladığı tahlil kâğıtlarını toparlayıp düzenledi. Görümcesinin koluna dürttükten sonra eliyle işaret etti, "Beni takip et." Diye. Kendinden emin adımlarla topuklarını tıkırdatarak doktorun odasına girip kapıyı örttüler. Tesadüfen numaralarımız arka arkayaymış. Onlardan sonra da ben gireceğim odaya. Üç numaralı kapının önüne gelip çıkmalarını bekledim. Bayağı uzun kaldılar içerde. Nihayet kapıda göründüler. Az önce görümcem sağır diye avazı çıktığı kadar bağırın kadın kulağıma eğilip fısıldadı: "Sorma korktuğumuz başımıza geldi." Kadına cevap veremeden annemin ismini çağırdılar. Hemen içeri girip kâğıtları doktorun masasının üzerine bıraktım. Şöyle bir göz gezdirip karıştırdıktan sonra en arkada duran sayfanın sonuna uzun uzun baktı. Kalp atışımın sesi kulaklarımı tıkıyor, doktoru duyamamaktan endişeleniyordum. Kâğıtları bana uzattı. Yine yüzüme bakmadan: "Temiz. Aylık rutin kontrollere gelmeye devam. "

Kalbim kanatlanmıştı adeta. Öyle hızlı ayrıldım ki oradan kendimi acilin önünde buldum. Karnesini pekiyi dereceyle bitirmiş çocuk sevinci vardı içimde. Bir an önce eve gidip annemle paylaşmak istiyordum. Trafik tıkanmıştı. Karşıya geçmek için bayağı yürüyecektim. Arabaların arasından geçmeye karar verdim. Tam yolu yarılardım ki yeşil ışık yandı. Araçlar hareket etti. Neredeyse önünden geçtiğim dolmuşun altında kalacaktım. Şoför acı bir fren yapıp camdan bağırdı: "Hayırdır! Sen de mi bu araca binmek istiyorsun?" Kaldırıma çıktım. Karmakarışık duygularım. Adamın ne demek istediğini de anlamamıştım. Trafik henüz hareket ediyordu. Çarpısa da bir şey olmazdı ama hem ben korktum hem de aracın şoförü. Adama el kaldırdım kusura bakma dercesine. O da nesi? Çınar ağacının yanında ağlayan küçük kız ön tarafta bir adamla oturuyor. Yine göz göze geldik. Ağlaması durmuştu. O da kurtuluyor buradan diye sevinip heyecanla el salladım. Bakışları bir robotunki kadar boş ve soğuktu. Araç yürüyüp yanımdan geçti. Arkasından kocaman bir yazı vardı: "Uçhisar Belediyesi Cenaze taşıma aracı" Düşen gözyaşlarıma engel olamadım. Yine her yer griye bulandı. Toz toprak

birbirine girdi. Elimdeki beyaz kâğıtlar hava da uçuşuyordu. Gün batmak üzereydi. Ana caddeye çıkıp kaldırım kenarından yürümeye devam ettim. Arabalar trafikte akıp gidiyordu. Hepsi çok emindi nereye gideceklerinden ve telaşlılardı. Bu gün anladım ki biz yolu bilmiyoruz! Yol bizi nereye götürürse oraya doğru gidiyoruz!

ÜÇLEMELER

- ★ saçını tarıyorum mehtabın nasıl da umut kokuyor gece rüzgâr çakırkeyif...
- ★ zamanın avucunda titreyen bir kuş mu kalbim?..
- ★ hayatım su alıyor soluklarım çılgılık!..
- ★ aynalarda yalnızlığımın silueti yanımda çevrimdışı hayat avuçlarımda eriyen ömrüm var!..
- ★ anne içimde bir çocuk ağlıyor sustur!..
- ★ ey derisi yüzülmüş güneş mahkûm muyum tufan artığı yaşama?..
- ★ hayat niçin bu kadar çok dokunuyor b/ana!..
- ★ ey bahar ağyâr gibi gelip geçme öp acılarımı ki dinsicin!..

Hızır İrfan ÖNDER

GELDİĞİN YERİ UNUTMA SAKIN

Ayşe ALGÜN

Güne alarmın sesi ile uyandı. Gözlerini açmaya çalıştığında her gün olduğu gibi uyanabilmek için mücadele ediyordu. Sürekli kulaklarında aynı ses "çalış çalış nereye kadar?"

Silkinip kendini yataktan atarak banyoya gitti yüzünü al el acele yıkayıp kendine gelmeye çalıştı. Başını kaldırıp aynadaki aksini seyretti bir süre. Her şeye rağmen yüzü tüm yaşanmışlıklara rağmen başkaldırıyordu hayata. Bunları düşünürken gözlerindeki fersizliği biraz daha önler diye avuçlarına doldurduğu suyu gözbebeklerine doğru çarpıverdi. Siyah pantolon ve üzerine seçmiş olduğu gömleği hızla üzerine geçiriverdi. İşe geç kalmamalıydı. Çıkmadan hızlıca bir şeyler atıştırmalıyım diye düşündü. Küçükken köyde anneannesinin taze taze sağılmış süttan kâseye doğradığı sütlü ekme geldi aklına. O tadı tekrar nasıl bulacaktı doğallığı, özgürlüğü huzuru...

Sahi neydi yaşamın asıl anlamı?

Yaşamın omuzlarına yüklemiş olduğu bu yüklerden ne zaman kurulacaktı?

O kadar ihtiyacı vardı ki karşılıksız sevmeye çocukluğunda annesi ile kaldığı anlar canlandı gözünde. Ne kadar özlemişti. Küçük pencereleri göz göz odaları dev kütüklerle kaplanmış tavanları düşledi bir süre. Mekânlar çok önemli miydi ki hayatımızda?

Ya da onları değerli kılan neydi?

Lüks ve konfor alanlarına ne çok alışmışız meğer. Oysaki o zamanlarda sabahın erken saatlerinde alarm sesine ihtiyaç duymadan kalkar dizlerimiz kanayana kadar, üzerimiz toz toprak içinde dönerdik. Kar yağdığında bizi en mutlu eden şey sıcak yanan sobanın çitirtisin-

da çocuk masumiyeti ile uykuya dalmaktı. Gece gözlerimizi açtığımızda yanan sobanın kızılığın ve tavanda dans eden renklerin cümbüşü yetiyordu. Dedemin üç gözlü dev hikâyesini dinleyip hayal kurduğumuz masal tadında günler geçiyor film şeridinden. Oyuncaklarımız ağaç dallarından budayıp oynağımız metler, eski bakır tencereler kap kaçaklar...

Pencere önü menekşelerini soldurmadan, bu diyardan gitme vaktidir vesselam... Gül kokulu bir tebessüm, İnanıcı en büyük hazine gibi takip yüreğine...

Her yeni güne sığdıramadığımız bin bir gece masalları, kuş olup gitti başka diyarlara...

ÇARPIŞMA

Aynada kendimle çarpıştım dün
Gözüm gözüme değdi
Yüzüm yüzüme
Tepeden tırnağa titredim
Kim bu yabancı diye...

Tanışalım istedim
Olanca korkuma rağmen
O benden ürkek çıktı
Dağıldı gitti gözlerimden...

Neva SELÇUK

A•KALEMLER

Şiir Vakti Dergisinin Ekidir.

Sahibi : S.TUNÇBİLEK

G. Yayın Yönetmeni: Selim TUNÇBİLEK

Y. İşleri Müdürü: Mehmet TUNÇBİLEK

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No:4/C Melikgazi - Kayseri

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

e-posta: akalemlerdersisi@gmail.com

Yıllık Abone : 60 TL.

Kurumsal Abone :100 TL.

Baskı : Geçit Ofset

Satış : www.epazardanal.com

